

Nr 146.

Av herr **Ekdahl**, om viss ändring av gällande persontaxor vid statens järnvägar.

Statens järnvägar tillhandahåller på vissa sträckor s. k. civila veckoslutsbiljetter. Dessa gälla för återresa inom tre dygn, räknat fr. o. m. midnatt fredag—lördag t. o. m. midnatt måndag—tisdag. Resekostnaden blir lika med priset på enkel biljett, utökat med 10 procent.

Enligt upplysningar, som kungl. järnvägsstyrelsen lämnade i samband med utskottsbehandlingen av motionerna II: 408 och I: 354 vid 1950 års riksdag, tillhandahölls åsyftade slag av biljetter i 83 st. stationsförbindelser. I 14 av dessa gällde de i dubbla riktningar, d. v. s. dels från stad till landsbygdsstation, dels från vederbörande landsbygdsstation till vederbörande stad. Men i återstående 69 fall var förmånen enkelriktad, biljetterna gällde endast från stad till landsbygdsstation.

I de förutnämnda motionerna yrkades att på varje SJ-linje, där civila veckoslutsbiljetter tillhandahölls, skulle sådana införas mellan samtliga mellanstationer och ändstationerna och i båda riktningarna. Järnvägsstyrelsen avstyrkte bifall till motionerna, dels med tanke på de vittgående ekonomiska konsekvenserna, dels med hänvisning till pågående utredning angående »hela frågan om persontaxans anpassning till kostnads- och tidsutvecklingen». — Styrelsen påpekade också, att flertalet nu gällande civila veckoslutsbiljetter »tillkommit under mellankrigstidens senare del, då järnvägstrafiken visade vikande tendens» och då dessa biljetter beträffande vissa populära och flitigt begagnade resemöjligheter »kunde beräknas verka stimulerande till ökad järnvägstrafik». — Styrelsen framhöll emellertid i fortsättningen av sitt yttrande, att den på grund av persontrafikens sedermera starka ansvällning och härigenom uppkomna brist på rullande materiel »sett sig nödsakad att iakttaga största försiktighet i fråga om reformer, som stimulera persontrafiken vid veckoskiftena». — Sedan styrelsen sålunda redovisat sina betänkligheter mot den uti ifrågavarande motioner antydda »nya given» beträffande veckoslutsresorna framhöll den emellertid, att allt detta »*icke utsluter, att styrelsen från fall till fall kan pröva, om ändringar böra vidtagas*».

Vederbörande utskott i båda kamrarna höjde sig för järnvägsstyrelsens argumentering och avstyrkte motionerna, vilka också mötte avslag i båda kamrarna. Andra kammarens allmänna beredningsutskott förklarade

emellertid i sitt utlåtande nr 22, »att utskottet gärna ville understryka, att *alla resande, som trafikera samma vägsträcka, om möjligt böra behandlas lika*».

Det är med hänvisning till de av mig kursiverade avsnitten av referaten här ovan, som jag vågar mig på att återkomma med en motion angående veckoslutsbiljetterna, trots den utgång frågan rön-te vid riksdagen i fjol. — Mitt yrkande inskränker sig nämligen till införande av civila veckoslutsbiljetter från landsbygdstation till stad i de fall, där de f. n. tillhandahållas endast från stad till landsbygdstation. Och denna utvidgning av reseförmånerna vid veckoskiftena synes kungl. järnvägsstyrelsen kunna förverkliga på administrativ väg utan någon vidlyftig ändring av gällande taxor för persontrafiken.

Jag tillåter mig också påpeka ett förhållande, som innebär en förändring i den trafikekonomiska bakgrunden till järnvägsstyrelsens avstyrkande yttrande i fjol. — Enligt uppgifter, som jag i dag erhållit från kungl. järnvägsstyrelsen, föreligger nämligen för ungefär $\frac{2}{3}$ av år 1950 en i stort sett vikande tendens beträffande inkomsterna av statens järnvägars persontrafik jämfört med samma tid föregående år. Och detta trots att inkomsterna härröra från ett utvidgat antal bankilometer, som tillförts SJ genom införlivandet av det för Östergötland och vissa delar av Småland gemensamma smalspåriga järnvägsnätet. — Den relativt obetydliga stimulans av persontrafiken kring veckoskiftena, som åtgärder i denna motions syfte skulle kunna ge upphov till, kan knappast te sig som betänklig inför den utveckling av den allmänna persontrafiken, som SJ:s aktuella statistik dokumenterar.

Min motion avser sålunda inga åtgärder av någon som helst äventyrlig art. Den betyder inte mycket som inlägg i den alltid aktuella debatten om utjämnande av förmånerna mellan landsbygdens och städernas invånare. Men ett bifall till densamma kan i alla fall syfta till borttagande av ett irritationsmoment, som möter i detta sammanhang. Och motionen söker tillgodose det rättskrav, som andra kammarens allmänna beredningsutskott gjorde sig till tolk för i fjol: *alla resande, som trafikera samma vägsträcka, böra behandlas lika*.

Med stöd av det ovan anförda tillåter jag mig hemställa,

att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t måtte framhålla, att i de stationsförbindelser, där SJ tillhandahåller s. k. civila veckoslutsbiljetter, bör denna förmån gälla resor i båda riktningarna.

Stockholm den 24 januari 1951.

Thorvald Ekdahl.